

Posudek bakalářské práce PAVLY BÁČOVÉ

Předložky versus předložkový člen v současné italštině se zvláštním zřetelem k předložce *in* a *nel*

FFUK, Ústav románských studií

Užívání předložek v italštině je v praxi komplikováno vedle konkurenčně působících předložek, jak je tomu i v jiných jazycích včetně češtiny, existencí opozice jednoduchých předložek (*preposizioni semplici*) a kontrahovaných tvarů tzv. předložkového členu (*preposizioni articolate*). Přitom sama pravidla pro používání členu velmi často při užití předložkového členu nepostačují. Diplomantka se pokouší postihnout současnou situaci a zaměřit se zejména na protiklad *in* vs. *nel*, případně na další předložky, které mohou být s *in* v konkurenci. Práce je uvedena dvěma teoretickými kapitolami, kde je na základě gramatik a dalších příruček nejprve předložena klasifikace předložek s tradičním dělením na vlastní, nevlastní a předložkové výrazy a je vyložen předložkový člen. Následuje popis užití předložky *in*, resp. *nel*. Praktická část pak je věnována vlastnímu výzkumu s využitím dvou korpusů psané italštiny – CORIS/CODIS a La repubblica. Autorka vybírá ke zkoumání taková předložková spojení, která skýtají možnost obou řešení (jednoduchá předložka vs. předložkový člen), pokouší se je utřídit a jednotlivé případy zdůvodnit. Vedle toho se zabývá konkurenčními předložkami *a*, *su* a *con*. Shrnutí výzkumu obsahuje Závěr a trojí obligátní resumé, následuje ještě soupis použité literatury.

Nejzdařilejší a nejpřínosnější částí práce je nepochybně praktická kapitola vycházející z korpusových dat. Postižení obecnějších pravidel nebo alespoň tendencí současného úzu by vyžadovalo rozsáhlejší zkoumání, přesto autorka upozorňuje na některé zajímavosti. Týkají se především spojení předložky s toponymy i s některými obecnými jmény (*ospedale*, *televisione* aj.). Jednotlivé případy jsou prezentovány v přehledných tabulkách s připojeným komentářem. Pozoruhodné je nerovnovážné užívání *in* vs. *nel* u různých italských krajů v maskulinu (Veneto, Lazio vs. Piemonte – a zkoumání by mohlo ještě pokračovat zadáním samostatného Friuli a Trentino. Také státy v maskulinu skýtají další možnosti – Brasile, Portogallo, Belgio, Lussemburgo aj.). Překvapující je zjištění v případě Repubblica Ceca, kde se po mém soudu projevuje skutečnost, že korpus je už několik let uzavřen – jsem přesvědčen, že dnešní tisk přináší řadu příkladů použití *in* na úkor *nel*. To pochopitelně nemíním jako výtku, spíš jen jako námět k zaměření pozornosti.

Je škoda, že vedle nepochybných kladů práce poněkud trpí sérií drobných nepřesností věcného i jazykového rázu, stejně jako některými formulačními neobratnostmi. Uvádím nejzávažnější z nich jako případný námět k diskusi během obhajoby.

s. 2 – V italštině je běžné, že neexistuje skloňování

4 – Ve většině případů vyjadřuje [předložka *di*] pouze spojení či vztah mezi dvěma částmi věty.

Výčty zejména na s. 3-7 jsou nesourodé a obsahují gramatické chyby (*v ustálených spojení*), případně jsou neúplné (předložka *con* na s. 4).

6 – V současné italštině se již dělivý člen tolik nevyužívá – to je poněkud troufalé tvrzení, hlavně pokud jde o plurál.

8 – Nyní se však tyto tvary [kontrakce členu + *tra/fra*] vyskytují velmi zřídka. – Nevyskytují se vůbec, svědčí o tom i příklad, pro který bylo nutno sáhnout až do 14. století.

10 – nevhodný překlad Člun se málem potopil *na dno*. Kromě toho je sporné, zda právě v případě *andare a fondo* jde o příslovečný výraz.

12 – Předložka *IN* se používá v přenesených výrazech – je-li *vivere in solitudine* míněno přeneseně, jak lze potom hodnotit výše uvedené spojení *vivere in pace*?

13 – V italštině se vyskytují tři typy členů – schází čtvrtý, dělivý.

- 14 – nehezky překlad s neshodným a ještě anteponovaným přívlastkem *Vstoupila jsem do Štěpánky baru*.
- 15, pozn. 9 – *Jazykový korpus je soubor textů* – To je příliš zjednodušená definice, lépe by bylo úplně ji vynechat.
- 21-22 – *Při hlubším zkoumání jsem si uvědomila, že... se jedná o víceslovný název* (sic?)
- 25 – titulek IN CUBA – všechny případy však uvádějí *a Cuba*
- 29 – *Tento výraz [nel caso di] se vyskytuje v podmínkových větách a měl by po něm následovat konjunktiv* – musí po něm následovat infinitiv.
- 31 - *...se nacházím v budově nemocnice bezdůvodně* – formulace
- 32 – Předposlední odstavec otázku zbytečně komplikuje. Vedle spojení nesouvisejících s naším zkoumáním přináší korpus mnoho příkladů, kde je *alla televisione* použito konkurenčně k *in televisione*.
- 37 – *V korpusu jsem nenašla žádný příklad pohybového slovesa... spojeného s předložkovým členem SULLA*. – Moje zjištění to nepotvrzují, stačí zadat např. *andare/arrivare sulla spiaggia*.
- 42 – *ve vybraných mluvnicích, gramatikách či v praxi a znova v italských mluvnicích či gramatikách* – jaký je mezi nimi rozdíl?
- 42 - *...není použití... předložky... ovlivněno samotným mluvčím, ale je na jeho libovůli* – logická kontradikce.
- Také italské resumé (44-45) obsahuje prohřešky a nepřesnosti jak gramatické (např. opakované spojení *appartenere tra*) i věcné (klade se do opozice *preposizione articolata* a *presosizione propria*).

Z uvedených připomínek snad je patrné, že bakalářská práce Pavly Báčové by vyžadovala zejména větší formulační a argumentační pečlivost. Částečně se tím zakrývá její zásluha, spočívající v uchopení a zpracování problematiky po věcné stránce. Proto bych ji závěrem i přes pronesené výtky zdůraznil. Nad připomínkami předpokládám zajímavou diskusi a práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 1.9.2011

Mgr. Jiří Špaček
vedoucí bakalářské práce